

Christoffer Ringnes Klyve
leder i Fivhs avdeling for klima og miljø

HVOR FARLIG ER EGENTLIG GMO?

Sannheten om GMO er atskillig mer nyansert enn både GMO-motstandere og -tilhengere liker å framstille den. Dessuten overvurderer begge sider i konflikten hvor viktig GMO er i den store sammenhengen.

Slik oppsummerer den erfarne miljøjournalisten Nathaniel Johnson etter å ha dykket ned i for- og motlitteratur, og snakket med en lang rekke forskere, aktivister, industrifolk og bønder.

Vi som er opptratt av planetens ve og vel er ofte glade i føre var-prinsippet, dvs at usikkerhet om mulige negative konsekvenser ikke kan brukes som unnskyldning for å ture fram med en praksis eller teknologi som kan skade miljøet. I klimasammenheng blir dette ofte brukt som et

Føre var-prinsippet blir også flittig brukt i argumentasjonen mot genmodifiserte organismer (GMO), og ligger også til grunn for den norske, restriktive tilnærmingen til GMO. Fordi vi ikke kjenner konsekvensene fullt ut, bør vi være restriktive. I praksis er det dermed ikke tillatt å dyrke GMO i Norge, mens forskningen er strengt regulert.

GMO-dypdykk

Spørsmålet er hvor lenge vi skal være føre var? Hvor sikre må vi være på at noe er trygt før det

domsfritt løs på argumentene på begge sider av debatten. Johnson er selverklært GMO-skeptiker, men bedyrer at han er åpen for å skifte til et mer positivt standpunkt dersom han gjennom prosessen oppdager ny kunnskap.

Et interessant poeng med GMO-spørsmålet er at debatten gjerne har fokusert på fremtiden: Hvilke negative konsekvenser vil GMO få for utvikling av resistente plantesykdommer? Hvordan kan såkalt «gyllen ris» forbedre ernæringen for fattige asiater? Nå som GMO har vært dyrket og spist i ca tjue år, går det også an å si noe om den faktiske situasjonen i dag, og dette prøver Johnson iherdig å holde fokuset på.

Høy temperatur

Ytterpunktene i GMO-debatten er lette å karikere: Påstander om at GMO handler om grådige kjemiskapere som hemmelig plan om å utvikle skumle mutantgrønnsaker som kommer til å gjøre bønder og vanlige folk til slaver, er like urimelige som påstanden om at GMO er løsningen på hvordan vi skal fø ni milliarder mennesker i 2050. Heldigvis har debatten modnet litt, men det er fortsatt stor

“

En hovedkonklusjon er nok at spørsmålet om man er «for» eller «mot» GMO ikke er så fryktelig viktig

argument for at usikkerhet om de nøyaktige sammenhengene i klimasystemet ikke kan brukes som unnskyldning for å la være å kutte utslipp, ettersom forskningen mener at det er sannsynlig at en sammenheng finnes.

bør tillates? Hvor mye forskning trenger vi? Dette spørsmålet ligger til grunn for miljøjournalisten Nathaniel Johnsons dypdykk inn i GMO-debatten. Gjennom en serie grundige artikler for Grist.org prøver han å gå for-

avstand i virkelighetsforståelsen. Nesten alle artiklene i serien har flere hundre kommentarer, fra både tilhengere og motstandere av GMO.

Så hva skjer? Ombestemme han seg? Kanskje litt, er vel svaret

Her er noen hovedfunn:

- GMO har hatt positive konsekvenser for miljøet: GMOer som inneholder bakterier som dreper insekter har redusert behovet for miljøskadelige insektmidler.
- GMO har hatt negative konsekvenser for miljøet: GMOer som tåler sprøyting av glyfosat eller annet ugasmiddel, har ført til